

Hrvatski sabor
Klub zastupnika Domovinskoga pokreta

Zagreb, 23. studenoga 2022.

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

Predmet: **Amandmani na Prijedlog izmjena i dopuna od 19. listopada 2022. Državnoga proračuna Republike hrvatske za 2022. godinu i projekcija za 2023. i 2024. godinu**

Na temelju članka 85. Ustava Republike Hrvatske (Narodne novine, br. 56/90, 135/97, 8/98, 113/00, 124/00, 28/01, 41/01, 55/01, 76/10, 85/10 i 5/14) i članaka 196. i 197. Poslovnika Hrvatskoga sabora (Narodne novine, br. 81/13, 113/16, 69/17, 29/18, 53/20, 119/20 i 123/20), na Prijedlog Vlade RH od 14. studenoga 2022. Državnoga proračuna Republike Hrvatske za 2023. godinu i projekciju za 2024. i 2025. godinu Klub zastupnika Domovinskoga pokreta podnosi sljedeće

A M A N D M A N E

Amandman I.

U Posebni dio, na str. 85 (str. 72 PDF-a https://sabor.hr/sites/default/files/uploads/sabor/2022-11-15/112607/1_2_POSEBNI_DIO.pdf), unutar pozicije A558049 **Provedba mjera obiteljske i populacijske politike**, s planiranih 742.307 eura povećava se za 802.432.800 eura na 803.175.107 eura,

sukladno čl. 41. *Zakona o proračunu* taj bi se iznos osigurao preraspodjelom

- s pozicije A539052 *Jamstvena pričuva* (str. 34 / str. 47 PDF-a) smanjenjem s 39.816.843 eura na 0 eura (čime bi se osiguralo 39.816.843 eura),
- s pozicije A539019 *Proračunska zaliha* (str. 38 / str. 51 PDF-a) smanjenjem s 15.000.000 eura na 0 eura (čime bi se osiguralo 15.000.000 eura),
- s pozicije A544023 *Doprinos Republike Hrvatske proračunu Europske unije na temelju vlastitih sredstava od BND-a* (str. 45 / str. 32 PDF-a) smanjenjem s 456.961.406 eura na 114.240.351,50 eura (čime bi se osiguralo 342.721.054,50 eura),
- s pozicije A564000 *Administracija i upravljanje* (str. 107 / str. 120 PDF-a) smanjenjem s 1.551.734 eura na 387.933,50 eura (čime bi se osiguralo 1.163.800,50 eura),

- s pozicije A781014 *Programi vizualne umjetnosti* (str. 108 / str. 121 PDF-a) smanjenjem s 11.807.044 eura na 2.951.761 eura (čime bi se osiguralo eura),
- s pozicije A565030 *Programi kazališne i glazbeno-scenske djelatnosti* (str. 108 / str. 121 PDF-a) smanjenjem s 6.203.166 eura na 1.686.941,75 eura (čime bi se osiguralo 5.060.825,25 eura),
- s pozicije A781002 *Književno izdavaštvo* (str. 108 / str. 121 PDF-a) smanjenjem s 6.203.166 eura na 1.550.791,50 eura (čime bi se osiguralo 4.652.374,50 eura),
- s pozicije A785011 *Operativni program Učinkoviti ljudski potencijali* (str. 113 / str. 126 PDF-a) smanjenjem s 5.005.630 eura na 1.251.407,50 eura (čime bi se osiguralo 3.754.222,50 eura),
- s pozicije A785018 *Mehanizam za oporavak i otpornost sektora kulture* (str. 113 / str. 126 PDF-a) smanjenjem s 18.651.223 eura na 265.445,62 eura (čime bi se osiguralo 18.385.777,38 eura),
- s pozicije A565010 *Programi zaštite i očuvanja kulturne baštine* (str. 114 / str. 127 PDF-a) smanjenjem s 157.167.830 eura na 22.859.863,13 eura (čime bi se osiguralo 18.385.777,38 eura),
- s pozicije A781012 *Operativni program konkurentnost i kohezija* (str. 113 / str. 126 PDF-a) smanjenjem s 20.467.438 eura na 66.029,60 eura (čime bi se osiguralo 20.401.408,40 eura),
- s pozicije A780000 *Administracija i upravljanje* (str. 117 / str. 130 PDF-a) smanjenjem s 12.908.006 eura na 6.454.003 eura (čime bi se osiguralo 6.454.003 eura),
- s pozicije A780002 *Administracija i upravljanje (iz evidencijskih prihoda)* (str. 117 / str. 130 PDF-a) smanjenjem s 8.895.094 eura na 2.223.773,50 eura (čime bi se osiguralo 6.671.320,50 eura),
- s pozicije A780001 *Programi muzejsko-galerijske djelatnosti* (str. 119 / str. 132 PDF-a) smanjenjem s 5.687.110 eura na 1.421.777,50 eura (čime bi se osiguralo 4.265.332,50 eura),
- s pozicije A758054 *Pričuva za prilagodbu Brexitu* (str. 161 / str. 174 PDF-a) smanjenjem s 7.167.032 eura na 0 eura (čime bi se osiguralo 7.167.032 eura),
- s pozicije T825021 *Unaprjeđenje usluga prostornih podataka u Republici Moldovi u skladu s EU-standardima* (str. 177 / str. 190 PDF-a) smanjenjem s 27.705.462 eura na 6.636.140,42 eura (čime bi se osiguralo 119.000 eura),
- s pozicije T800004 *Operativni program učinkoviti ljudski potencijali, prioriteti 8, 9 i 11* (str. 434 / str. 447 PDF-a) smanjenjem s 8.891.493 eura na 2.222.873,25 eura (čime bi se osiguralo 6.668.619,75 eura),
- s pozicije K880009 *Unaprjeđenje kvalitete i dostupnosti zdravstvene zaštite* (str. 437 / str. 450 PDF-a) smanjenjem s 27.705.462 eura na 6.636.140,42 eura (čime bi se osiguralo 21.069.321,58 eura),
- s pozicije A800003 *Transfer proračunskih sredstava Hrvatskom zavodu za zdravstveno osiguranje* (str. 438 / str. 451 PDF-a) smanjenjem s 710.569.580 eura na 554.670.965,23 eura (čime bi se osiguralo 155.898.614,77 eura).

Obrazloženje

Prema *Procjeni stanovništva Republike Hrvatske prema spolu i pojedinačnim godinama starosti sredinom 2021.* (<https://podaci.dzs.hr/2022/hr/29032>), koju je Državni zavod za statistiku objavio 30. rujna 2022. u Hrvatskoj postoji 668.694 djece (stanovnika u dobi od rođenja do navršetka 18. godine života).

Navršenih godina	ukupno	muškarci	žene
0	35.172	18.288	16.884
1	35.086	18.006	17.080
2	35.319	17.945	17.374
3	35.143	18.257	16.886
4	35.319	18.044	17.275
5	34.539	17.566	16.973
6	35.899	18.452	17.447
7	36.490	18.797	17.693
8	37.223	19.393	17.830
9	38.029	19.451	18.578
10	38.283	19.755	18.528
11	40.644	20.806	19.838
12	39.767	20.285	19.482
13	39.589	20.233	19.356
14	37.554	19.373	18.181
15	38.274	19.684	18.590
16	39.443	20.365	19.078
17	36.921	18.966	17.955
ukupno	668.694	343.666	325.028

Razmak između pojedinih godišta varira za čak šestinu (petogodišnjaka je 6.105 manje nego jedanaestogodišnjaka).

Manjak mladega stanovništva prijeti kolapsom tržišta rada i mirovinskoga i zdravstvenoga sustava. Hrvatskoj je danas više nego ikad potreban politički razum oko najvažnije problematike, neovisno o našim političkim i inim različitostima. Potrebno je konačno i političko suglasje, ne želimo li svakim novim podatkom službene demografske statistike ponovo ostati zatečeni. Rezultati Popisa stanovništva provedena u 2021. godini moraju nas ozbiljno zabrinuti, kao uostalom i svi dosadašnji pokazatelji i trendovi prirodnoga i prostornoga kretanja stanovništva, sastava stanovništva i znanstvenih predviđanja. Svi racionalni i odgovorni u ovoj zemlji, svi koji ovoj zemlji i njezinoj mladosti žele izvjesnu budućnost bez odlazaka, svi koji u ljudskoj populaciji vide temelje opstanka i razvoja, svi koji prihvaćaju hrvatske identitetske civilizacijske i povijesne vrijednosti i svi koji svojim političkim djelovanjem žele sigurnu, uređenu i razvijenu Hrvatsku, trebaju prihvatiti hrvatsku demografsku zbilju i sukladno njoj postaviti smjerove svojih političkih zadataka i ciljeva. Odgovornost je ponajprije na izvršnoj vlasti, ali i na cijelom političkom sustavu čija pasivnost u tom pitanju nije, niti može biti hrvatski interes.

Nevjerojatna demografska destrukcija ugrožava hrvatsku budućnost, temeljne sustave na kojima počiva hrvatsko društvo, praktički sve djelatnosti oko nas i sam gospodarski i ukupni razvoj zemlje. Depopulacija je ukupne hrvatske domicilne populacije samo u deset godina, između popisa stanovništva 2011. i 2021. godine, iznosila 413.056 osoba ili 9,64 %, a na

nekim županijskim i općinskim razinama prelazila je 20, 30 pa i 50 %. Godišnji je prirodni pad stanovništva prošle 2021. godine iznosio je 27.106 osoba, a u devet mjeseci ove 2022. godine nastavljen je s 16.859 osoba. Samo će u zadnje dvije godine više od 50.000 osoba više u Hrvatskoj umrijeti nego što će ih se roditi. Prosječna se starost stanovništva Hrvatske već približila 50. godini, s udjelom 22,45 % osoba starijih od 65 godina u ukupnom stanovništvu prema posljednjem popisu 2021. godine pa smo po tim kriterijima među najstarijim populacijama u svijetu. Hrvatsku je u posljednjih deset godina napustilo samo po službenim podacima više od 250.000 osoba. Projekcije temeljem ovih trendova silno povećavaju zabrinutost i nova bi međupopisna depopulacija takvih razmjera izravno ugrozila temeljne sustave, dok intenzitet i posljedice dugoročne depopulacije ne smijemo niti zamišljati. Depopulacija, prirodni pad, iseljavanje, starenje, nestanak učenika osnovnih i srednjih škola i niz drugih demografskih negativnosti, nazvanih izumiranje, nestanak i slično, pozivaju na zabrinutost, odgovornost i postupanje sukladno nacionalnim razvojnim i sigurnosnim potrebama. Demografski stručnjaci Ujedinjenih naroda upozoravaju kako se Hrvatska nalazi u središtu demografski najugroženijega područja u svijetu. Postojeću političku mirnoću prema najvažnijem pitanju hrvatske sadašnjosti i budućnosti nije više moguće prihvaćati niti je moguće politički djelovati samo po ostalim relativno nebitnim pitanjima u odnosu na demografski nestanak Hrvatske. Postoji odgovornost i za propust ili nečinjenje.

Članak 61. Ustava RH jamči: „Obitelj je pod osobitom zaštitom države.“

Člankom 55. stavkom 1. Ustava RH određeno je: „Svaki zaposleni ima pravo na zaradu kojom može osigurati sebi i obitelji slobodan i dostojan život.“

Članak 56. Ustava RH propisuje: „Pravo zaposlenih i članova njihovih obitelji na socijalnu sigurnost i socijalno osiguranje uređuje se zakonom i kolektivnim ugovorom. Prava u svezi s porođajem, materinstvom i njegovom djece uređuju se zakonom.“

Članak 35. Ustava RH određuje: „Svakomu se jamči štovanje i pravna zaštita njegova osobnog i obiteljskog života, dostojanstva, ugleda i časti.“

Članak 63. Ustava RH propisuje: „Roditelji su dužni odgajati, uzdržavati i školovati djecu te imaju pravo i slobodu da samostalno odlučuju o odgoju djece. Roditelji su odgovorni osigurati pravo djetetu na potpun i skladan razvoj njegove osobnosti.“

Članak 64. stavak 1. Ustava RH propisuje: „Dužnost je svih da štite djecu...“.

Zbog svega navedenoga predlaže se od 1. siječnja 2023. uvesti **redoviti mjesečni doplatka za svako dijete** (ljudsko biće od rođenja do navršene 18. godine života, sukladno Konvenciji Ujedinjenih naroda o pravima djeteta iz 1989.) s prebivalištem u Hrvatskoj u iznosu od 100 eura (753,45 kn) po djetetu, plativo na račun jednoga od roditelja ili skrbnika djeteta.

Prihvatanjem ovoga amandmana otvara se mogućnost da se tijekom prosinca 2022. donese zakon kojim bi se uredilo to pitanje i da se on počne provoditi od 1. siječnja 2023.

Prema zadnjem dostupnom službenom podatku u Hrvatskoj ima 668.694 djece, što pomnoženo s 100 eura i 12 mjeseci kn znači da je godišnje potrebno osigurati 802.432.800 eura.

Uvođenjem toga doplatka osigurao bi se ostanak obitelji i djece u zavičajnom području, podigao obiteljski standard, potaknulo da se bračni parovi odluče na još koje dijete.

Amandman II.

U Posebni dio, na str. 72 (str. 85 PDF-a), unutar pozicije A788018 **Provedba mjera demografske politike**, s planiranih 5.722.676 eura povećava se za 1.311.573,77 eura na 7.034.249,77 eura.

Sukladno čl. 41. *Zakona o proračunu* taj bi se iznos osigurao preraspodjelom s pozicije K553169 *Fond za azil, migracije i integraciju* smanjenjem s 5.545.000 eura za 1.311.573,77 eura na 4.233.426,23 eura, koliko je bio stvarni rashod toga Fonda u 2021. godini.

Obrazloženje

Ukupan proračun za 037 *Središnji državni ured za demografiju i mlade* iznosi samo 1,08 % Državnoga proračuna (335.140.832 eura od 30.980.332.509 eura). S tako niskim izdvajanjima u budućnost, goli fizički opstanak hrvatskoga puka, populacijom se ne upravlja, njezin se razvoj ozbiljno ili gotovo nikako ne potiče.

Amandman III.

U Posebni dio, na str. 304 (str. 317 PDF-a), unutar pozicije A578009 *Odgoj i obrazovanje darovite djece predškolske dobi u dječjim vrtićima*, s planiranih 354.529 eura povećava se za 1.000.000 eura na 1.354.529 eura;

sukladno čl. 41. *Zakona o proračunu* taj bi se iznos osigurao preraspodjelom s pozicije K768070 *Obnova infrastrukture u području obrazovanja oštećene potresom FSEU.2022.MZO* smanjenjem s 12.702.265 eura za 1.000.000 eura na 11.702.265 eura.

Obrazloženje

Ukupna planiranja izdvajanja za 3702 *Predškolski odgoj* iznose 55.123.881 eura. Na *Odgoj i obrazovanje darovite djece predškolske dobi u dječjim vrtićima* s 354.529 eura otpada samo 0,64 % toga iznosa. Ulaganjem od dodatnih milijun eura poslala bi se poruka da darovita djeca ne ostaju u zapećku, da i za njih nešto ima u ovom rebalansu i da se, makar minimalno, povećavaju izdvajanja i za tu ranjivu i iznimno vrijednu skupinu; da se poboljšavaju mogućnosti rada s darovitim učenicima u okvirima hrvatskoga odgojno-obrazovnoga konteksta. Darovita djeca imaju posebne osobine i potrebe; nužno ih je što prije otkriti; razumjeti spoznajne, socijalne, emocionalne i motivacijske osobitosti darovite djece te uklanjajući stereotipe o darovitoj djeci prepoznati darovitu djecu i pravodobno započeti s njima specifične načine odgojno-obrazovnoga rada.

Amandman IV.

U Posebni dio, na str. 313 (str. 326 PDF-a), unutar pozicije A767009 **Znanstveni centri izvrsnosti – društveno-humanističko područje**, s planiranih 119.451 eura povećava se za 265.252 eura na 384.703 eura;

sukladno čl. 41. *Zakona o proračunu* taj bi se iznos osigurao preraspodjelom s pozicije A508000 *Administracija i upravljanje* smanjenjem s 6.776.778 eura za 265.252 eura na 6.511.526 eura.

Obrazloženje

U Hrvatskoj je proglašeno 13 znanstvenih centara izvrsnosti, od čega ih je deset u STEM području, a tri u području društveno-humanističkih znanosti. U zakonskoj formulaciji, prema kojoj su proglašeni, znanstveni centri izvrsnosti definirani su kao „znanstvena organizacija ili njezin ustrojbeni dio ili skupina znanstvenika koja po originalnosti, značenju i aktualnosti

rezultata svoga znanstvenog rada ide u red najkvalitetnijih organizacija ili skupina u svijetu unutar svoje znanstvene discipline“.

Za razliku od centara izvrsnosti u STEM području, koji se financiraju sredstvima europskih strukturnih fondova, znanstveni centri izvrsnosti u društveno-humanističkom području upućeni su isključivo na financiranje iz državnoga proračuna. Premda bi za realizaciju znanstvenih programa tih centara izvrsnosti bilo potreban najmanje pola milijuna eura godišnje, oni već više godina iz državnoga proračuna dobivaju tek iznos od 119.451 eura. Isti iznosi predviđeni su u proračunskim projekcijama za 2024. i 2025. godinu. Razina financiranja znanstvenih centara izvrsnosti u društveno-humanističkom području nedopustivo je niska:

- s obzirom na njihovu zakonsku definiciju,
- s obzirom na zahtjevnost znanstvenih programa koje realiziraju,
- s obzirom na izvanredne rezultate koje konstantno postižu unatoč nepovoljnim materijalnim uvjetima
- i konačno s obzirom na njihovu važnost za nacionalni i kulturni identitet.

Predsjednik Kluba

Ivan Penava

